

Spoštovane kolegice in kolegi,

Z Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS) so nas ponovno opozorili, da se pojavlja zelo neenoten pristop glede napotitev za vpis slepih in slabovidnih pacientov v Medobčinska društva slepih in slabovidnih in da nekateri kolegi zavaračajo kategorizacijo slepote/slabovidnosti, nekateri napotujejo tudi v Center za rehabilitacijo slepih in slabovidnih (CRSS) samo za kategorizacijo. Takšne napotitve so nepotrebne in umetno podaljšujejo že tako dolgo čakalno dobo v CRSS.

Za vsakega bolnika, ki ima izgubo vida kot je opredeljena v Definiciji slepote in slabovidnosti za RS, lahko lečeči okulist poda mnenje o pogojih za vpis v ZDSSS, obenem mu vpiše tudi kategorijo/stopnjo slepote/slabovidnosti. Bolnik se s tem mnenjem zglaši na pristojnem Medobčinskem društvu slepih in slabovidnih (MDSS), ki nato dva obrazca za vpis pošlje lečečemu okulistu. Ta jih izpolni in pošlje nazaj na izbrano društvo.

Včlanjevanje v MDSS je za ljudi z okvarami vida zelo pomembno, saj lahko predvsem tam dobijo informacije o nujnih prvih korakih, ki jih morajo storiti in prvo pomoč pri preseganju svoje okvare in uveljavljanju z zakonodajo zagotovljenih pravic. Poleg tega je bil v oktobru 2014 letos objavljen Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozil (Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), ki pa od slepih/slabovidnih zahteva priložitev potrdila o kategorizaciji slepote in slabovidnosti, da lahko te pravice, mnogo je namreč novih, uveljavijo.

Menimo, da je prav, da tako vpis v ZDSSS in tudi kategorizacijo opravi lečeči okulist avtomatično, ne samoplačniško in brez napotitev kamorkoli; tako vsaj deloma poskrbimo za svoje paciente, ki so že slabovidni/slepi in večkrat niso več v specifični oftalmološki obravnavi oziroma je zdravljenje že zaključeno. Takšni pacienti so brez naše napotitve in usmeritve največkrat prepuščeni izključno svoji iznajdljivosti, ki pa v težki življenjski situaciji velikokrat ne deluje.

Vljudno vas prosimo, da vsem bolnikom, ki imajo najboljšo korigirano vidno ostrino na boljšem očesu 0,3 ali manj ali vidno polje zoženo na 20 stopinj in manj, toplo priporočite včlanitev, saj bodo imeli od tega največjo korist oni sami in njihovi svojci. S kategorizacijo slepote/slabovidnosti (po priloženi Definiciji v priložki), ki jo opravite vi ob pregledu, pa se pacient zglaši na ZDSSS/upravni enoti.

Lepo pozdravljeni,

Upravni odbor Združenja oftalmologov Slovenije

Priloge:

Definicija slepote in slabovidnosti v R Sloveniji

Seznam vseh devetih MDSS z naslovi, e-naslovi in telefonskimi številkami

UGODNOSTI IN PRAVICE ZA SLEPE IN SLABOVIDNE

Vsi, ki imajo ostanek vida manjši od 30%, se lahko včlanijo v eno izmed medobčinskih društev slepih in slabovidnih (MDSS) glede na kraj stalnega prebivališča:

1. MDSS Celje, Mariborska 210 C, 3000 Celje, tel.: 03/493 00 50
elektronski naslov: mdssce@zveza-slepih.si
2. MDSS Koper, Repičeva ul. št. 4, 6101 Koper, p.p. 770, tel.: 05/ 626 10 00
elektronski naslov: mdsskp@zveza-slepih.si
3. MDSS Kranj, Ul. Staneta Žagarja 27, 4000 Kranj, tel.: 04/236 98 30
elektronski naslov: mdsskr@zveza-slepih.si
4. MDSS Ljubljana, Jamova c. 5, 1000 Ljubljana, tel.: 01/252 23 60
elektronski naslov: mdsslj@zveza-slepih.si
5. MDSS Maribor, Gospejna 11, 2000 Maribor, tel.: 02/228 34 21
elektronski naslov: mdssmb@zveza-slepih.si
6. MDSS Murska Sobota, Arhitekta Novaka 4, 9000 Murska Sobota, tel.: 02/521 10 42
elektronski naslov: mdssms@zveza-slepih.si
7. MDSS Nova Gorica, Gradnikova brigade 33, 5000 Nova Gorica, tel.: 05/302 13 87
elektronski naslov: mdssng@zveza-slepih.si
8. MDSS Novo mesto, Irča vas 31, 8000 Novo mesto, tel.: 07/338 25 40
elektronski naslov: mdssnm@zveza-slepih.si
9. MDSS Ptuj, Dravska ul. 18, 2250 Ptuj, tel.: 02/772 09 21
elektronski naslov: mdsspt@zveza-slepih.si

Navedena MDSS se povezujejo v Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS), Ljubljana, Groharjeva 2. Podrobnejše informacije o uveljavljanju pravic in ugodnosti dobijo slepi in slabovidni na Medobčinskem društvu slepih in slabovidnih, kjer se včlanijo.

1. Koriščenje programov in storitev ZDSSS in MDSS

- Dostop do prilagojenih časopisov (v povečanem tisku, v zvočni tehniki, v brajici, v računalniškem zapisu);
- Dostop do leposlovnih in strokovnih knjižnih del v zvočni in brajevi knjižnici;
- Dostop do elektronskih informacij preko sistema EIS (za tiste, ki imajo prilagojeno računalniško opremo);
- Možnost nakupa najrazličnejših tehničnih pripomočkov (za premagovanje gibalnih in komunikacijskih ovir ter drugih pripomočkov za vsakdanje življenje, delo ter prosti čas kot npr: govoreče in brajeve ure, govoreči termometri in tehnice, različne prilagojene družabne igre, idr.)

- Uveljavljanje pravice do tehničnih pripomočkov iz naslova Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (bela palica, ultrazvočna palica, predvajalnik zvočnih zapisov, brajev pisalni stroj ali brajeva vrstica);
- Možnost koriščenja objektov in enot za ohranjevanje zdravja;
- Računalniški tečaji za slepe in slabovidne;
- Opismenjevanje v brajici;
- Tečaji mobilnosti in orientacije;
- Možnost koriščenja spremljevalcev za slepe;
- Pomoč staršem slepih in slabovidnih otrok;
- Različni programi za mlade, starejše, ženske, šah, šport in rekreacija, kulturna dejavnost idr.
- Svetovanje in pomoč pri reševanju različnih osebnih stisk in težav.

2. Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju drugih pravic in ugodnosti

- Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (najrazličnejša očala, povečavalna stekla, kontaktne leče, očesne proteze, pes vodič, predvajalnik zvočnih zapisov za poslušanje knjig in časopisov, bela palica, ultrazvočna palica za gluho-slepe, brajev pisalni stroj, idr.);
- Pravica do dodatka za pomoč in postrežbo, dodatka za nego otroka in drugih invalidskih prejemkov;
- Pravica do ugodnostnih voženj v cestnem in železniškem prometu;
- Oprostitev plačila davka od cestnih motornih vozil pri nakupu osebnega vozila;
- Oprostitev plačila turistične takse;
- Oprostitev plačila prispevka za programe Radiotelevizije Slovenija;
- Posebni znak za označevanje ustavljenega - parkiranega motornega vozila;
- Prevozi z mestnim potniškim prometom;
- Pravica do brezplačne poštnine v notranjem in mednarodnem prometu za navadno pošiljko (odtisi za slepe);
- Pravice pri pridobitvi neprofitnega stanovanja;
- Različne druge pravice (družinska zakonodaja, zdravstvena zakonodaja, usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, študij, usposabljanje in zaposlovanje idr.).

Pravice so odvisne od stopnje izgube vida in ostalih pogojev, ki jih posamezni zakon predpisuje!

SLABOVIDNOST (izguba vida od 70 % do 95 %)

1. ostrina vida od 0,30 do 0,10;
2. ostrina vida manj od 0,10 do 0,05 (štetje prstov na 3 m) ali zoženost vidnega polja na 20 stopinj ali manj okrog fiksacijske točke ne glede na ostrino vida;

SLEPOTA (izguba vida nad 95 % do popolne izgube vida)

3. ostrina vida manj od 0,05 (štetje prstov na 3 m) do 0,02 (štetje prstov na 1,5 m) ali zoženost vidnega polja na 5 do 10 stopinj okrog fiksacijske točke ne glede na ostrino vida;
4. ostrina vida manj od 0,02 (štetje prstov na 1,5 m) do zaznavanja svetlobe ali zoženost vidnega polja do 5 stopinj okrog fiksacijske točke ne glede na ostrino vida;
5. ostrina vida je 0 (amaurosis) – ni dojma svetlobe.

1. skupina: ostanek vida od 30 % do 10 % oziroma izguba vida od 70 % do 90 %;

2. skupina: ostanek vida manj kot 10 % do 5 % (štetje prstov na 3 m) oziroma izguba vida nad 90 % do 95 % ali ne glede na ostrino vida, če je vidno polje zoženo na 20 stopinj ali manj (do 5 stopinj);

3. skupina: ostanek vida manj kot 5 % (štetje prstov na 3 m) do 2 % (štetje prstov na 1,5 m) oziroma izguba vida nad 95 % do 98 % ali ne glede na ostrino vida, če je vidno polje zoženo na 5 do 10 stopinj;

4. skupina: ostanek vida manj kot 2 % (štetje prstov na 1,5 m) do zaznavanja svetlobe oziroma izguba vida nad 98 % do zaznavanja svetlobe ali ne glede na ostrino vida, če je vidno polje zoženo na manj kot 5 stopinj;

5. skupina: brez ostanka vida oziroma popolna izguba vida, brez zaznavanja svetlobe.

Definicijo slepote in slabovidnosti v Republiki Sloveniji, ki jo je določil Razširjeni strokovni kolegij za oftalmologijo in dne 06.11.1997 sprejel Zdravstveni svet, je pristojni minister potrdil dne 06.10.1998.